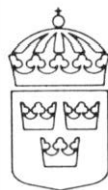

Motion till riksdagen

1987/88:Bo259

av Gunnel Jonäng (c)

om lån till vård av kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Mot.
1987/88
Bo259-265

Chefen för bostadsdepartementet har i årets budgetproposition förordat en förenkling av anslagskonstruktionen för tilläggsån till ombyggnad av vissa bostadshus m. m.

Antalet ramar under anslaget begränsas således från tre till två. Den ena ramen avser åtgärder i bostäder som är kulturhistoriskt värdefulla eller ingår i en kulturhistoriskt värdefull bostadsmiljö. Åtgärderna innefattar ombyggnad, grundförstärkning och arkeologiska undersökningar.

Departementschefen förordar att denna ram fastställs till 115 milj. kr. för budgetåret 1988/89. Därvid har tilläggsånen för grundförstärkningar beräknats till ca 25 milj. kr. och tilläggsånen för arkeologiska undersökningar till högst 2,5 milj. kr. Knappt 90 milj. kr. avser således ändamålet ombyggnad, vilket innebär ett oförändrat belopp jämfört med budgetåret 1987/88.

Av propositionen framgår *dels* att riksantikvarieämbetet bedömt att ombyggnadsmedlen behöver höjas till 190 milj. kr. för att svara mot behovet, *dels* att bostadsstyrelsen föreslagit en begränsad höjning till 110 milj. kr. Bostadsstyrelsen har därvid framhållit att det är rimligt att även ombyggnaden av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse temporärt begränsas i storstadsområdena, dvs. där det råder en överhettad byggarbetsmarknad.

Jag delar det grundläggande synsätt på anslagsutvecklingen för bostadsbyggandet under det kommande budgetåret som bostadsstyrelsen givit uttryck åt. Jag delar emellertid också bostadsstyrelsens bedömning, att en viss höjning av den snävt tilltagna ramen för ombyggnad av den kulturhistoriskt värdefulla bostadsbebyggelsen är fullt förenlig med ett sådant synsätt.

Mot den här bakgrunden föreslår jag en ytterligare omprövning av ramkonstruktionen för anslaget B 5. Tilläggsån till ombyggnad av vissa bostadshus m. m.

Till skillnad från vad anslagsrubriken synes ange, avser den nuvarande ram begränsningen – tillstyrkanderamen – för ombyggnad av kulturhistoriskt värdefull bostadsbebyggelse inte bara tilläggsån utan också medel för förhöjt låneunderlag.

Budgetåret 1986/87, då tillstyrkanderamen uppgick till 80 milj. kr., togs ca 53 milj. kr. i anspråk för tilläggsån och ca 27 milj. kr. för förhöjt låneunderlag.

De ränte- och amorteringsfria tilläggsånen kan enbart utgå för ombyggnad av hus som är kulturhistoriskt synnerligen märkliga – dvs. sådana som är eller kan förklaras som byggnadsminnen. För sådana lån är det mo-

tiverat att bibehålla en ram begränsning.

Däremot finns det enligt min mening inte vägande motiv för att tillstyrkanderamen också skall innefatta de i princip normala bostadslån som det förhöjda låneunderlaget utgör. Tvärtom talar flera skäl för att nu begränsa tillstyrkanderamen till enbart tillägglånen.

Den gemensamma ramen för tillägglån och förhöjda låneunderlag stimulerar i dag till en kulturhistoriskt motiverad prioritering av kategorin byggnadsminnen och därmed också av stödformen tillägglån. Den prioriteringen förstärks ytterligare genom att tillägglån ofta är avgörande för om en kulturhistoriskt synnerligen märklig byggnad över huvud taget skall kunna bevaras.

Genom en relativt begränsad subventionering stimulerar det förhöjda låneunderlaget till upprustning och återanvändning av ett väsentligt bredare urval av våra kulturhistoriskt värdefulla bostadsmiljöer. Förhöjningen av låneunderlaget stimulerar också till en ombyggnadsverksamhet på ekonomiska villkor som är jämförbar med den normala bostadslånegivningens.

I dag lägger vi en allt större vikt vid att kulturminnesvårdens perspektiv breddas och att ansvaret samtidigt vidgas för att ta till vara kulturvärdena i den byggda miljön. Senare i vår väntas regeringen också lägga fram en särskild proposition med en sådan inriktning för kulturmiljövården. Både i ett sådant perspektiv och med hänsyn till ekonomiska överväganden framstår det som motiverat att nu slopa begränsningen av de förhöjda låneunderlagen.

En sådan åtgärd innebär också en betydande administrativ förenkling i och med att beredning och beslut om förhöjda låneunderlag helt kan decentraliseras till de regionala myndigheterna.

Mot bakgrund av vad riksantikvarieämbetet och bostadsstyrelsen anfört om behoven av medel anser jag det rimligt att den av departementschefen förordade tillstyrkanderamen, 185 milj. kr., inte påverkas av att medlen för förhöjt låneunderlag undantas.

Hemställen

Med stöd av vad som anförts hemställer jag

att riksdagen bifaller regeringens förslag till tillstyrkanderam för de antikvariska myndigheterna. 115 milj. kr., varvid dock ramen såvitt gäller ändamålet ombyggnad enbart skall avse tillägglån medan förhöjt låneunderlag enligt bostadsfinansieringsförordningen bör få beviljas av länsbostadsnämnden utan ram begränsning.

Stockholm den 26 januari 1988

Gunnel Jonäng (c)